

Έτσι είναι...

ΑΝ ΕΤΣΙ ΝΟΜΙΖΕΤΕ

Προβληματισμοί για μια νέα εθνική στρατηγική

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΜΕΤΑΞΟΠΟΥΛΟΥ *

Είναι αναγκαίες, νομίζω, ορισμένες διευκρινίσεις σχετικές με το προηγούμενο σημείωμά μου για την εθνική στρατηγική. Εξάλλου, γεγονότα όπως εκείνα των Χανίων καθιστούν απαραίτητη μία ψυχραιμη ανάλυση των ζητημάτων που άπτονται της διεθνούς θέσης της Ελλάδας σε μία εποχή ανακατατάξεων οι οποίες ακυρώνουν όλες τις «έμμενες ιδέες», φιλοδυτικές ή «αντιιμπεριαλιστικές», των τελευταίων δεκαετιών. Ούτε τα συστήματα συμμαχιών είναι πλέον ίδια, ούτε οι διεθνείς ισορροπίες.

Το ότι κάθε χώρα έχει, στο νέο πλαίσιο, μία «εθνική στρατηγική» είναι συμπέρασμα κοινότοπο — πολιτική ταυτολογία. Το θέμα είναι να προσδιοριστούν τα στοιχεία αυτής της στρατηγικής. Στην προοπτική της σοσιαλιστικής αριστεράς η εθνική στρατηγική παραπέμπει, πιστεύω, σε μια σειρά θέσεων που θα μπορούσαν συνοπτικά να ορισθούν ως εξής:

Πρώτον, προάσπιση της εδαφικής μας ακεραιότητας από τον εξ ανατολών κίνδυνο. Αυτό προϋποθέτει, φυσικά, στρατιωτική ετοιμότητα για σύρραξη. Η δεινή κατάσταση της οικονομίας μας, εντούτοις, επιβάλλει τη μείωση των στρατιωτικών δαπανών και υπενθυμίζει ότι οι συμβιβαστικές λύσεις είναι προτιμητέες.

Ακόμα και στο Κυπριακό τα δίκαια αλλά μαζιμαλιστικά συνθήματα είναι ανεδαφικά, τη στιγμή που η Τουρκία διαθέτει όση δύναμη και όσα διεθνή στηρίγματα της επιτρέπουν να επιδίεται σε λεονταρισμούς. Ο γρίφος του Κυπριακού πρέπει να αντιμετωπισθεί αποφασιστικά αλλά και με την σύνεση που επιτάσσουν οι δυσμενείς περιστάσεις.

Δεύτερον, ανάπτυξη όσων οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων μπορούν, εντός του διαμορφωμένου διεθνούς καταμερισμού εργασίας, να λειτουργήσουν σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνιστικότητας. Χρειάζονται όμως επιλογές απαλλαγμένες από αιτήματα «αυτοδυναμίας». Δεν θα γίνουμε ανταγωνιστικοί ούτε στην ηλεκτρονική, ούτε στη βιομηχανία. Ευπρεπείς τουριστικές υπηρεσίες, ωστόσο, μπορούμε να παρέχουμε. Και ο εξορθολογισμός της αγροτικής μας παραγωγής δεν είναι αδύνατος.

Ο ριζικός εκσυγχρονισμός είναι, επί του προκειμένου, αναπόδραστο μονόδρομο με όλα τα οδυνηρά παρακολουθήματα του. Σήμερα οι επενδύσεις κατευθύνονται στα πρώην μέλη του τέως σοβιετικού στρατοπέδου και ουδείς επιθυμεί να διακινδυνεύσει τα χρήματά του σε έναν τόπο όπου την αγορά εργασίας λυμναιούνται οι πάσης φύσεως συντεχνίες και όπου η γραφειοκρατία του δημοσίου θανατώνει και τις καλύτερες αναπτυξιακές προθέσεις. Όταν ζητάμε πρέπει και κάτι να αντιπροσφέρουμε.

Τρίτον, σχεδιασμός μιας ενδοκοινοτικής στρατηγικής που θα αναδεικνύει τα προβλήματα του φτωχού νότου και ταυτοχρόνως θα αξιοποιεί όσα ρήγματα πρόκειται να δημιουργήσει η επαπειλούμενη γερμανική κυριαρχία. Ηδη ο γαλλογερμανικός άξονας είναι παρελθόν. Οι Γάλλοι έντρομοι αντιλαμβάνονται ότι Ούγγροι, Πολωνοί, Τσεχοσλοβάκοι είναι περίπου καταδικασμένοι να μετατραπούν σε εξωκοινοτικούς (προς το παρόν) δωρυφόρους του γερμανικού γίγαντα.

Η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να συγκεντρώσει, πολιτικά και οικονομικά, τη συμπάραστασή της σε όσους ανθίστανται στη γερμανική επικυριαρχία. Δεν πρέπει πάντως να υποτιμάται και η άλλη όψη του νομίματος. Αν σε αυτή τη φάση οικονομικής κάμψης των ΗΠΑ υπάρχουν ελπίδες να αντέξει η Ευρώπη την οικονομική επίθεση της Ιαπωνίας, αυτές οφείλονται στο δυναμισμό της Γερμανίας.

Τέταρτον, πολύπλευρο άνοιγμα στον τρίτο κόσμο, στον «φτωχό νότο» του πλανήτη. Οι σοσιαλιστές, υποστηρικτές του Κράτους Προνοίας στις χώρες του ευημερούντος βορρά πρέπει τώρα να φαντασθούν τους μηχανισμούς μιας παγκόσμιας πολιτικής «προνοίας» στηριγμένης στην αναδιανομή πόρων προς όφελος των πεινασμένων χωρών. Δεν είμαι βέβαιος αν η πρόταση των Ιταλών «κομμουνιστών» για την εγκατάσταση καλλιεργειών στη Σαχάρα είναι η πιο ενδεδειγμένη. Θεωρώ ωστόσο απαράδεκτο να αγνοούν παντελώς οι Έλληνες «προοδευτικοί», τα εκρηκτικά οικονομικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντικά προβλήματα που αφορούν τα τρία τέταρτα της ανθρωπότητας. Οι πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση μιας «νέας οικονομικής τάξης», σε παγκόσμια σφαίρα, είναι ουσιωδέστερες για την «εθνική στρατηγική» από τις εθνικιστικές γενικολογίες.

Πέμπτον, προβληματισμός γύρω από την περιβόητη «εθνική ταυτότητα». Οι πρόσφατες άτοπες αντιδράσεις εναντίον του Duroselle είναι ενδεικτικές της προγονοπληκτικής μας μανίας. Σήμερα η εθνική ταυτότητα του ελληνισμού είναι ένα συγκεχυμένο και παράδοξο αμάλγαμα.

Και δεν διστάζω να υποστηρίξω ότι είναι καλύτερα να μείνει έτσι παρά να «επανοικοδομηθεί» με βάση Σαρτζετάκια υπερσυντηρητικά και ακροδεξιά ιδεολογήματα. Καλύτερα να μην έχουμε ταυτότητα παρά να έχουμε όποια μας προσπορίζουν τα νεο-ορθόδοξα παραληρήματα «ριζοσπαστικών» οπαδών του κ. Καντιώτη. Οι σοσιαλιστές πρέπει ακόμα να συνειδητοποιήσουν ότι εθνικός πολιτισμός δεν είναι το φολκλόρ. Αλλά επ' αυτού θα επανέλθουμε.

(*) Ο Αιμίλιος Μεταξόπουλος είναι εκλεγμένος αντιπρύτανης του Παντείου Πανεπιστημίου